

Základní škola sv. Voršily v Olomouci

Aksamitova 776/6, 779 00 Olomouc

Harfa

Závěrečná práce

Autor: Markéta Danišová

Třída: IX.

Vedoucí práce: Adam Rosa

Olomouc 2015

OBSAH

ÚVOD.....	3
KAPITOLA 1 – HARFA.....	4
1 Stavba.....	4
1.1 Rezonanční skříň.....	5
1.2 Opěrný sloup.....	5
1.3 Krk	5
1.4 Struny	6
2 Základní druhy harf.....	6
2.1 Pedálová harfa.....	6
2.2 Malá (háčková) harfa	7
2.3 Elektrická a elektroakustická harfa	8
3 Historie a vývoj.....	9
4 Výrobci	10
4.1 Camac	10
4.2 Lyon & Healy	11
4.3 Salvi Harps.....	12
KAPITOLA 2 – HRA NA HARFU	13
1 Držení těla.....	13
2 Možnosti a uplatnění nástroje	13
3 Nejvýznamnější skladatelé.....	14
3.1 Jan Křtitel Krumpholtz.....	14
3.2 Jan Ladislav Dusík.....	15
3.3 Bernard Andrès	17
4 Současní harfisté	18
4.1 Jana Boušková	18
4.2 Benjamin Creighton-Griffiths	19
4.3 Nikolaz Cadoret	20
ZÁVĚR.....	21
ZDROJE.....	22
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	22
RESUMÉ	23

ÚVOD

Harfa je jeden z nejstarších hudebních nástrojů. Lidé tento nástroj, navzdory tomu, že jej slyší např. v orchestru, skoro neznají. Málokterý Čech například ví, že vzhledem k dobré dostupnosti byla harfa v nedávné minulosti nenahraditelný hudební nástroj vyskytující se ve většině vesnických domácností.

Většina lidí harfu považuje za krásný, ale tichý nástroj bez výraznějších hudebních možností. Opak je však pravdou. V této práci bych chtěla ukázat, že harfa nemusí být jen nudný kus nábytku, ale hudební nástroj, který v mnohém převyšuje ty ostatní.

Když jsem začala na harfu hrát, nepřestávalo mě překvapovat množství technik, ozdob a možností, jak tento nástroj využít. Díky výjimečné přeladovací mechanice se dá harfa také skvěle využít k improvizaci a korepetici.

KAPITOLA 1 – HARFA

1 Stavba

Harfa se skládá ze tří základních částí: z opěrného sloupu ukončeného ozdobnou hlavicí, krku a vlastního těla harfy – rezonanční skříně.

Obr. č. 1 Stavba harfy

1.1 Rezonanční skříň

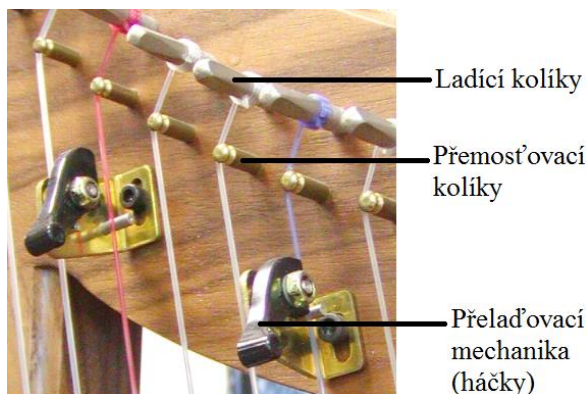
Součástí rezonanční skříně (angl. *sound box*) je ozvučná či rezonanční deska z tenkého dřeva, jejíž kvalita udává i kvalitu a sílu zvuku harfy. Na ozvučné desce bývá středový proužek, v němž jsou vyvrtané dírky pro struny. Ve spodní straně rezonanční skříně jsou ozvučné díry.

1.2 Opěrný sloup

Část, která spojuje krk s rezonanční skříní, se nazývá opěrný sloup. Většina pedálových harf a některé háčkové harfy bývají zakončené vyřezávanou ozdobnou hlavicí. Kvůli velkému náporu strun by měl sloup být z pevného dřeva. Některé středověké harfy nebyly sloupkem spojené a držely pohromadě jen díky tahu strun.

1.3 Krk

Tvar krku, podobající se ležatému S, má velký vliv na finální zvuk harfy. Zároveň by celá tato část měla být postavena z co nejtvrdšího dřeva, aby odolávala náporu strun. Do krku jsou vsazené ladicí kolíky, pod nimi je řada přemost'ovacích kolíků. Pokud se jedná háčkovou harfu, na krku je připevněna přelad'ovací mechanika. Zadní část krku velkých koncertních harf bývá pro větší pevnost oplátovaná kovem.

Obr. č. 2 Upevnění strun

1.4 Struny

Struny harfy bývají vyrobeny buď z ovčích střev, nebo z nylonu a kovu. Harfa může mít 22 až 48 strun. Ta, která má počet strun pod 22, se považuje za dekorační nástroj. Všechny struny ces jsou pro lepší orientaci nabarveny červeně, všechny struny fes modře nebo černě.

2 Základní druhy harf

2.1 Pedálová harfa

Pedálová harfa byla vynalezena v první polovině 18. století. Její struny bylo možno přeladit sešlápnutím pedálů (zprvu pěti). Dodnes používaná harfa se sedmi pedály byla patentována v roce 1810 francouzským nástrojařem Sébastienem Érardem.

Obr. č. 3 Pedálová harfa firmy Camac, typ Atlantide Prestige, cena cca 850 000 Kč

Tento nástroj má zpravidla 170 až 180 cm na výšku, 120 cm na délku a 47 strun, které jsou diatonicky laděné v ces dur. Šířka rezonanční skříně se pohybuje okolo 55 cm. Tah všech strun velké pedálové harfy činí dohromady asi

10 000 Newtonů. K chromatickému zvyšování tónů slouží sedm pedálů, které jsou propojeny táhly v dutině sloupu s otáčecím mechanismem v krku; ke všem stejnojmenným strunám patří vždy jeden pedál. Pedály mají tři polohy, v horní se zvuk strun nemění. Jednoduchým sešlápnutím pedálu se zvuk struny zvýší o půltón (např. z ces na c), dvojitým sešlápnutím o dva půltóny (např. z ces na cis).

Poloha	Pedály						
	3.	2.	1.	4.	5.	6.	7.
I.	Db	Cb	B	Eb	Fb	Gb	Ab
II.	D	C	H	E	F	G	A
III.	D#	C#	H#	E#	F#	G#	A#

Obr. č. 4 Polohy pedálů na pedálové harfě

2.2 Malá (háčková) harfa

Obr. č. 5 Malá háčková harfa firmy Camac, typ Mélusine de Concert, cena cca 120 000 Kč

Háčková harfa je jedna z nejpoužívanějších druhů harf. Byla vynalezena v 17. století v Tyrolsku.

Její velikost se pohybuje od 70 do 160 cm. Může vážit 5 až 22 kg. Každou strunu háčkové harfy je možné chromaticky předladit do požadované tóniny přeladovačem (háčkem), který strunu napne a zvýší ji o půl tónu. Struny, které háčky nemají, se mohou zvýšit o půltón přitisknutím prstu k malému pražci umístěnému na rezonanční desce (skříní).

Obr. č. 6 Přeladovače (háčky)

Malou (háčkovou) harfu můžeme rozdělit na několik typů. Tyto typy jsou vizuálně podobné, liší se ovšem barvou zvuku a hudebním žánrem, který se na ni hraje. Známe harfy folkové (neokeltské), renesanční, středověké, keltské, starověké egyptské harfy, latinskoamerické harfy (tradiční nástroje peruánských indiánů), české lidové harfy a další.

2.3 Elektrická a elektroakustická harfa

Elektrická harfa se vyznačuje lehkou váhou (většinou 5 až 13 kg) a možnostmi (např. změna zvuku, efekty) Tělo této harfy nemá rezonanční skřín, ale pouze lehký rám ze dřeva nebo uhlíkových vláken osázený snímači (jeden snímač na každou strunu) – harfa tak bez použití zesilovače vydává jen slabý zvuk. Přeladovací mechanika tohoto nástroje je stejná jako u háčkové harfy.

Elektroakustická harfa je harfa, která má i bez elektřiny plnohodnotný zvuk, ale na rezonanční skříní má snímače, pomocí kterých při použití zesilovače lze měnit zvuk nástroje.

Díky změně zvuku a efektům, které je možné slyšet např. i na elektrických kytarách, lze na tyto harfy hrát veškeré hudební žánry od barokních skladeb po jazz nebo metal.

*Obr. č. 7 Elektrická harfa firmy Camac, typ
DHC BLUE LIGHT, cena cca 150 000 Kč*

3 Historie a vývoj

Princip harfy objevili lidé nejspíše již při prostém drnkání na tětivu luku. Ve starém Egyptě a Mezopotámii měla hra na harfu prastarou tradici, jak dokládají (především obrazové) záznamy. Do střední Evropy se harfy dostaly zásluhou Keltů, kteří ji poznali na balkánském poloostrově ve 3. století př. Kristem. Harfy neměly opěrný sloupek a jejich tón nebyl zvučný.

Mezi 12. až 14. stoletím byla harfa oblíbeným nástrojem trubadúrů a minesengrů, hráli na ni především muži. Harfy se tehdy stavěly v různých velikostech, od malých ručních harf až po nástroje s výškou okolo dvou metrů. V době renesance a baroka byla vytlačena především loutnou, ale zájem o ni se znovu objevil v době rokoka a trvá dodnes.

Uplatnění v hudbě bylo omezeno diatonickým laděním harfy. Proto byly konstruovány i harfy chromatické, se dvěma řadami strun. Jedna řada strun byla laděna diatonicky a druhá, křížem vedená k první, laděna o půl tónu výš. V 17. století byla vynalezena harfa háčková, avšak teprve vynálezem pedálové harfy v 18. století se harfa stala plnohodnotným hudebním nástrojem.

V české historii mají harfy významnou a dramatickou roli. Harfa byla, kvůli své relativně nízké ceně, oblíbeným lidovým nástrojem.

V Nechanicích byla vynalezena česká háčková harfa. Její rezonanční skříň byla mírně prohnutá směrem ke strunám a místo přeladovacích háčků se pod dřevěné nebo plastové přemostňovací kolíky zatloukaly ohnuté hřebíky, které se při otočení opřely o strunu a zvýšily ji o půl tónu.

Za třicetileté války byly mladé harfistky, v domnění, že jedou hrát vojákům, převáženy do nevěstinců, kde byly nuceny k prostituci. To mělo za důsledek, že hra na harfu byla zakázána a dovolena byla až o sto let později.

Obr. č. 8 Nástěnná malba pocházející ze Starého Egypta

Obr. č. 9 Egyptský nástroj, ze kterého se později vyvinula harfa

4 Výrobci

4.1 Camac

Obr. č. 10 Logo firmy Camac

Firma Camac, založená ve Francii Joëlem Garnierem v roce 1972, je jediným výrobcem kvalitních koncertních harf ve Francii.

Jako jediná současná firma na výrobu harf stále hledá a objevuje nové a nové technické inovace, včetně použití ocelových letadlových kabelů namísto pevných pedálových tyčí a použití uhlíkových vláken pro opěrný sloup namísto dřeva, což má za následek menší hmotnost harfy. Pedálový mechanismus harfy je navržen tak, aby si ho harfisté mohli snadno regulovat sami, místo toho, aby musel být odeslán do profesionální harfové dílny.

Firma Camac je známá díky svým elektroakustickým harfám „Blue“, které se i bez připojení k MIDI zařízením vyrovnají koncertním harfám, a harfám v neobvyklých a netradičních barvách, jako je modrá, zelená a růžová.

Všechny harfy Camac jsou vyrobeny ve Francii.

4.2 Lyon & Healy

Obr. č. 11 Logo Lyon & Healy

Americká firma Lyon & Healy se základnou v Chicagu vyrábí pedálové, háčkové a elektroakustické harfy.

George W. Lyon a Patrick J. Healy založili firmu v roce 1864 poté, co se přestěhovali z Bostonu, kde pracovali pro hudební nakladatelství Oliver Ditson. Zpočátku vyráběli strunné nástroje, jako např. kytary, mandolíny, banja a citery, později také klavíry a harmonia. O 25 let později už vyráběli 100 000 nástrojů ročně a v roce 1889 vyrobili první harfu. Po odkoupení společnosti v 70. letech 20. století firmou Steinway & Sons se výrobci zaměřili pouze na produkci harf.

Na konci 20. století začala Firma Lyon & Healy vyrábět také elektroakustické harfy.

4.3 Salvi Harps

Obr. č. 12 Logo italské firmy Salvi Harps

První harfu Salvi navrhl a sestavil slavný harfenista Victor Salvi v malé dílně v New Yorku v roce 1955.

Jeho rodina pocházela z malého italského města Viggiano proslulého konstrukcí harf, Salvi se ale kvůli útěku své rodiny před I. světovou válkou narodil v Chicagu.

Victor strávil roky studiem nové metody a techniky pro zlepšení mechaniky a stavby harfy. Dva roky po výrobě jeho první harfy odjel do Itálie postavit továrnu, kde by se on a jeho kolegové řemeslníci mohli věnovat výhradně výrobě harf.

Harfy firmy Salvi se v hudebním světě proslavily jako nástroje s dokonalým zvukem a spolehlivostí.

KAPITOLA 2 – HRA NA HARFU

1 Držení těla

Nástroj hráč vsedě přidržuje kolena a naklání ho směrem ke svému pravému rameni. Pravou rukou hraje vyšší, levou nižší tóny. Tradiční velšské nebo skotské harfy se nepřidrží kolena, ale pokládají se na levé rameno (hráč tak má nástroj nad srdcem). Pro hru na harfu se používají boční strany všech prstů s výjimkou malíčku, který je pro hru příliš slabý a špatně postavený.

Pokud harfista hraje na pedálovou harfu, ovládá levou nohou 1., 2. a 3. pedál a pravou 4. až 7. pedál.

Obr. č. 13 Harfistka při hře

2 Možnosti a uplatnění nástroje

Harfu dnes můžeme díky dlouhému vývoji a různým druhům uplatnit jak v klasické, tak v soudobé hudbě.

Díky rezonanční skříni můžeme stiskem a rozvibrováním částí strun vytvářet zajímavé zvuky. Zvuky můžeme vytvářet také klepáním na ozvučnou desku. Harfa má u desky zvonivější zvuk, proto se v některých částech skladeb

hraje ve vyšších či nižších polohách. Znamé je také tzv. arpeggio, velmi často používané v orchestru, což je akord rozložený na jednotlivé tóny.

Tento nástroj můžeme slyšet sólově, v orchestru (kde zpravidla zaujímá místo v levé části orchestřiště) nebo v komorní hře (v kombinaci např. s větším počtem harf, flétnou nebo houslemi).

3 Nejvýznamnější skladatelé

Autorů harfové literatury je hodně, ale jejich dílo není většinou rozsáhlé. K neznámějším skladatelům patří J. K. Krumpholtz, J. L. Dusík nebo také Wolfgang Amadeus Mozart, který skládal pro českého harfistu zvaného Copánek, k soudobým pak B. Andrès. Vzhledem k velké (cenové) nedostupnosti not na harfu se většinou používají noty určené pro hru na klavír.

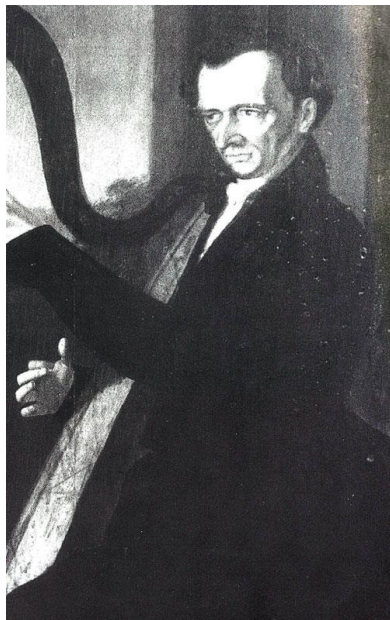
3.1 Jan Křtitel Krumpholtz

Jan Křtitel Krumpholtz (Krumpholz) byl český harfista a hudební skladatel. Narodil se 5. srpna 1747 v Praze. Pocházel z hudební rodiny.

Hru na harfu studoval v Paříži u královského harfenisty Simona Hochhause, jehož bratr Celestin Hochhaus významně zdokonalil pedálový systém harfy. Stal se členem komorního orchestru knížete Esterházyho, setkal se s Josephem Haydnem a začal u něho studovat kompozici.

V roce 1776 z komorního orchestru odstoupil a podnikl koncertní turné po Německu a Francii. Usadil se v Paříži, aby se s předními výrobci harf podílel na zdokonalování pedálového mechanismu nástroje. Vzhledem k dlouhodobému pobytu ve Francii je v encyklopediích často uváděn jako skladatel francouzský.

Oženil se se svou žačkou Annou-Marií. Anna-Marie od něj uprchla do Londýna s českým skladatelem Janem Ladislavem Dusíkem a Jan Křtitel spáchal z nešťastné lásky sebevraždu. Utopil se v Seině 19. února 1790.

Obr. č. 14 J. K. Krumpholtz při hře na harfu

Za celý svůj život napsal 52 sólových sonát, 6 koncertů s orchestrem a četné drobnější skladby pro harfu s různými nástrojovými kombinacemi. Známy je např. jeho Koncert pro harfu a orchestr F dur, op. 9, č. 6 nebo Dvanáct preludií pro sólovou harfu, op. 2. Komponoval rovněž orchestrální hudbu a symfonie. Své pedagogické zkušenosti shrnul ve Škole pro harfu, která však byla vydána až po jeho smrti.

3.2 Jan Ladislav Dusík

Jan Ladislav Dusík (Dussek) byl český hudební skladatel a klavírista, který patří k nejvýznamnějším českým skladatelům a klavíristům působícím na přelomu 18. a 19. století v zahraničí. Narodil se 12. února 1760 v Čáslavi. Jeho otec Jan Dusík byl učitelem, skladatelem a varhaníkem v Čáslavi a matka Veronika byla výborná harfistka. Ta jako první poskytla synovi hudební vzdělání.

V sedmnácti letech odešel do Jihlavy, kde získal odborné hudební vzdělání u Ladislava Spinara. Následoval pobyt v jezuitském semináři v Kutné Hoře, kde přijal také místo varhaníka. Přemýšlel o vstupu do kláštera ve Světlé nad Sázavou, rozhodl se však pro hudbu.

Obr. č. 15 J. L. Dusík

Vstoupil do služeb hraběte Männera a roku 1779 s ním odcestoval do Belgie. Tam se stal varhaníkem v chrámu svatého Romualda. Od roku 1780 pobýval v Holandsku jako varhaník a učitel hudby a složil první skladby. V roce 1783 se setkal v Hamburku s Carlem Philippem Emanuelem Bachem a ve stejném roce začala také jeho koncertní dráha. Procestoval takřka celou Evropu. Většina jeho cest byla spojena s neobvyklými dobrodružnými zvraty a peripetemi.

Po útěku před Velkou francouzskou revolucí se na deset let usadil v Londýně. Zde se seznámil se skladatelem Josephem Haydnem. V roce 1792 se oženil s dcerou italského učitele zpěvu Sofií Corri, která byla virtuoskou na harfu a klavír. Jejich dcera Olivie se rovněž stala vynikající harfistkou a klavíristkou. Se svým tchánem D. Corrim založil hudební vydavatelství, ale po jeho krachu musela celá rodina uprchnout před věřiteli do Hamburku.

V roce 1793 pozval do Londýna svou sestru Kateřinu Ludmilu, která zde působila jako učitelka hudby a klavírní virtuoska.

Znovu se věnoval koncertní dráze. V roce 1802 měl tři úspěšné koncerty v Praze. Poté vstoupil do služeb pruského prince Ludvíka Ferdinanda a po jeho smrti se roku 1807 odebral do Paříže na dvůr francouzského ministra zahraničí knížete Talleyranda. Zde také roku 20. března 1812 zemřel.

Dusík se ve své skladatelské tvorbě věnoval téměř výhradně svému hlavnímu nástroji – klavíru. Je autorem skladeb sólových, klavírních koncertů

a komorních děl s klavírem. Ostatním žánrům se věnoval jen sporadicky (zajímavá je např. opera Uvězněná na Špilberku). Dusíkova tvorba je kvalitativně nevyrovnaná.

Většina jeho děl odpovídá spíše romantickému hudebnímu stylu, přestože vznikla na přelomu 18. a 19. století. Mezi jeho nejznámější díla patří např. Šest sonatin pro harfu.

3.3 Bernard Andrès

Francouzský harfista a skladatel Bernard Andrès se narodil v Belfortu v roce 1941. Od pěti let hrál na klavír a ve věku devatenácti let začal hrát na harfu, kterou poté studoval na hudební konzervatoři v Besançonu, ve Štrasburku a na Higher National Conservatory v Paříži. Svou první skladbu složil v osmi letech. V roce 1963 získal titul výuky CAEM a stal se sólistou v Radio France Filharmonii. Získal několik ocenění ve skladatelských soutěžích a dnes je světově známý pro své skladby pro komorní hru a sólovou harfu.

Obr. č. 16 B. Andrès

4 Současní harfisté

4.1 Jana Boušková

Jana Boušková je přední česká harfistka. Vyučuje na konzervatoři v Praze a v Bruselu, dále též učí na AMU a působí jako sólistka České filharmonie. Je zakladatelkou mezinárodního hudebního festivalu Harfové dny Ostrava.

Obr. č. 17 Jana Boušková

Narodila se 27. září 1970 v Praze harfistce Libuši Váchalové a flétnistovi Jiřímu Bouškovi. Absolvovala konzervatoř v Praze a Ostravskou univerzitu ve třídě profesorky Libuše Váchalové a pokračovala studium na renomované americké škole Indiana University u profesorky Susann McDonald.

Jana Boušková je zatím jedinou harfistkou České republiky, která vyhrála celosvětově nejvýznamnější a nejuznávanější harfovou soutěž International Harp Competition. Toto vítězství si přivezla z USA v 1992 a ve stejném roce získala i druhou cenu v Izraeli na jiné renomované světové soutěži s největší historickou tradicí.

Mezi další četná ocenění patří i vítězství v Concours International de Musique de Chambre v Paříži a v Torneo Internazionale di Musica v Itálii.

Nyní vystupuje na renomovaných světových pódii nejen sólově, ale i komorně s takovými interprety, jako je jako Maxim Vengerov, Jurij Bashmet, Patrick Gallois nebo Jiří Bárta. Mimo sólové činnosti se Jana Boušková věnuje pedagogické dráze a současně vyučuje na třech školách, Královské konzervatoři v Bruselu, Akademii múzických umění a Pražské konzervatoři. Od roku 2005 je též sólo harfistkou České filharmonie.

4.2 Benjamin Creighton-Griffiths

Velšský harfista Benjamin Creighton-Griffiths se narodil v roce 1996. Svou kariéru zahájil již v sedmi letech získáním druhého místa Concours International de Harpe v Nantes (Francie) v kategorii do 18 let.

Po získání několika cen v soutěžích, jako jsou Wales International Harp Festival a Concours de harpe Lily Laskine, odjel na turné po Brazílii, Kanadě, Karibiku, Chorvatsku, Francii, Maďarsku, Itálii, Nizozemsku a Španělsku. V roce 2007 vystoupil na European Harp Symposium, kde hrál s ruskou harfistkou Andres Izmaylovou.

Obr. č. 18 B. Creighton-Griffiths

Benjamin vystupoval jako sólista The Welsh Sinfonia, The Welsh Concert Orchestra, Llandenny Strings, The Cardiff Philharmonic a orchestru Le Garde Républicaine a nyní je první harfista ve Wales Concert Orchestra.

Zaměřuje se na jazz, ve kterém využívá elektroakustickou harfu.

4.3 Nikolaz Cadoret

Nikolaz Cadoret se narodil v Bretani v sedmdesátých letech 20. století. Je absolventem Zürich Musik Hochschule u prof. Evelyne Gaspart, Catherine Michel a Xaviera de Maistre a vyhrál několik mezinárodních soutěží, např. Reintl Stiftung nebo Bloomington. Působil jako sólový harfista po celé Evropě, v Komické Opeře v Berlíně a spolupracoval se světovými orchestry, jako jsou Berliner Philharmoniker, Toronto Symphony Orchestra či Opernhaus Zürich.

Současně vyučuje improvizaci a pracuje na trans-uměleckých projektech s Collectif Polop. Spolu se svou sestrou Alicí Soria-Cadoretovou vystupuje jako Duo Descofar a specializuje se na keltskou háčkovou harfu.

Od ledna 2013 vyučuje hru na harfu na Brest konzervatoři v Bretani.

Obr. č. 19 N. Cadoret

ZÁVĚR

Harfa je strunný hudební nástroj. Její princip byl vynalezen již v pravěku při drnkání na tětívu luku. Postupným vývojem harfa získala svou dnešní podobu, kterou si nyní uchovává.

Harfy můžeme rozdělit na tři druhy – pedálové, malé a elektrické či elektroakustické harfy.

Mechanika zvyšování a snižování pultónů spočívá v napínání a povolování jednotlivých strun háčky nebo železnými tyčemi připevněnými k sedmi pedálům.

Mezi nejznámější skladatele, kteří komponovali hudbu pro harfu, patří Jan Křtitel Krumpholtz a Jan Ladislav Dusík.

I když je v České republice harfa poměrně málo rozšířený hudební nástroj, poslední dobou se začíná objevovat čím dál víc zájemců o hru na harfu. Základní umělecké školy otvírají nové třídy, ve kterých hru na tento nástroj vyučují a konzervatoře se zaplňují.

V roce 2013 byl v Praze dokonce uspořádán 1. ročník harfového festivalu HARP-A-FESTIVAL, z něhož se postupně stává tradice, a na konci listopadu 2015 1. ročník Pražského harfového festivalu, který se může pochlubit mezinárodní účastí.

ZDROJE

1. ŠOUFLOVÁ, Jana. *Druhy harf*. Citováno 20. 5. 2015. Dostupné z: <http://maffet.sweb.cz>.
2. BOUŠKOVÁ, Jana. *Biografie*. Citováno 20. 5. 2015. Dostupné z: <http://www.janabouskova.com/cz/biografie><http://www.rozhlas.cz/klasika/skladatele>
3. ŠTRÁFELDOVÁ, Milena. *Mám harfičku já brnkavou aneb Historie českých harfeníků ve světě*. Citováno 20. 5. 2015. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/plus/historie/_zprava/mam-harficku-ja-brnkavou-aneb-historie-ceskych-harfeniku-ve-svete--1393087.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Harfa>
2. http://en.wikipedia.org/wiki/Camac_Harps
3. <http://harfy.cz/>
4. <http://www.hudebni-nastroje.estranky.cz/clanky/harfa.html>
5. <http://www.oldharp.com/z-historie/vyvoj-harfy/>
6. <http://www.nidv.cz/cs/download/pzus/materialy/Harfa-1.pdf>
7. <http://www.harpandco.be>
8. <http://www.harpspectrum.org/pedal/wooster.shtml>
9. <http://www.venusharps.com/whoisvenus.htm>
10. <http://salviharpsinc.com>

RESUMÉ

The harp is a stringed musical instrument. It is considered to be one of the oldest musical instruments. People probably discovered the principle of this instrument, probably people discovered when they strummed on the bowstring. Playing the harp had tradition in ancient Egypt and Mesopotamia.

The instrument consists of three basic parts: a sound box, column and neck. Harpists use strings from the intestine, metal or nylon. Harps can be divided into three basic types: a pedal harp, small or levers harp and electric or electro-acoustic harp.

The most famous companies and manufacturers producing these musical instruments mainly in America (Lyon & Healy, Salvi Harps) or Italy.

Harpist sits, holds harp between knees and leans it toward his right shoulder. Harpist uses all fingers for playing except little fingers, which are excessively weak to playing .

The most significant composers of harp sheet music are John the Baptist Krumpholz and Jan Ladislav Dussek.

Nowadays playing the harp is increasingly popular mainly in America, China and in the British Islands, where harps are counted to the traditional folk musical instruments. The harp is even depicted in the national emblem of Ireland.